

FAKTA

Lars Moa

Limur í Norsk Oversætterforening, har limaskapur er at meta sum eitt góðskustempul av týðaraarbeiðinum hjá einstøku limunum Var í uppskoti til Kritikerprisen í 2007, ið er ein virðisløn, sum kritikarar og ummælarar lata einum serliga dugnaligum týðara av altjóða bókmentum

Týðingar úr føroyskum:**Yrkingar:**

Sting, Det fins dei som tar månelys på alvor, Bruer av svoltne ord, Frå alle kantar ber vinden med seg ord og plantar og teikn, allar eftir Jóanes Nilesen

Leikrit:

“Heiter noe land Weekend?” og “Etter underet”, Jóanes Nielsen

Skaldsøgur:

Glansbildesammlarane, Jóanes Nielsen
Tider skal komme, Oddvør Johansen
U - historier om djevlskap, Carl Jóhan Jensen

Barnabøkur:

Símun Sámal, Martin Næs
Dei kallar meg berre Hugo, Rakel Helmsdal

Eitt ár at týða Ó

– Ongin biður teg týða bókur úr einum so lítlum landi sum Føroyum. Har mugu føroyskir mentanarmynduleikar vísa ein serligan vilja at stuðla. Annars verður tað ikki gjørt, sigur norskí týðarin Lars Moa

Mynd: Jens K. Vang

Eitt ár tók tað honum at týða skaldsøguna Ó eftir Carl Jóhan Jensen til norskt.

– Hetta er tað torførasta, eg nakrantíð havi gjørt, sigur týðarin Lars Moa, sum nú eisini hevur týtt øll yrkingasøvnini hjá Jóanes Nielsen til norskt

TÝÐINGAR

Anna V. Ellingsgaard
anna@sosialurin.fo

Tað hevði nokk verið rættiliga soltið við norskum týðingum av nýggjari føroyskum bókmentum, var tað ikki fyri týðaran Lars Moa. Seinastu seks árin hevur hann týtt ikki færri enn níggju føroyskar bókur til norskt, og hann hevur ongar ætlanir um at steðga her. Fyri stuttum legði hann til dømis seinastu hond á týðingina av skaldsøguni *Ó - søgur um djevlskap* eftir Carl Jóhan Jensen, sum kemur út á norskum í februar mánað.

Hundraðtals teldupostar

Hóast Lars Moa hevur drúgvar royndir við at týða bæðið føroyskan lyrikk, skaldsøgur og leikrit, hevur týðingin av *Ó* uttan samanbering verið hansara

størsta týðaraavbjóðing higartil, staðfestir hann.

– Eg hevði longu roynt at týða onkrar av yrkingunum hjá Carl Jóhan Jensen, men mátti geva upp. Kortini metti eg, at *Ó* var ein avbjóðing, sum eg átti at megna sum týðari. Tað eydnaðist eisini, men eg má viðganga, at hetta hevur verið tað torførasta, eg nakrantíð havi gjørt, sigur norskí týðarin, sum ikki dylur yvir, at hann var líka við at angra, at hann fór undir at týða stóru bókina, og at hann ikki hættað sær undir at týða framhaldið av *Ó*.

Ein tann størsta avbjóðingin við týðingini hevur verið at finna norsk orð fyri mongu sjálgjördu orðini og vendingarnar hjá Carl Jóhan Jensen, greiðir Lars Moa frá. Hetta hevur millum annað kravt hundraðtals teldupostar aftur og fram við rithøvundan, sum týðarin hevur havt eitt avbera gott samskipti við.

Men hetta hevur eisini gjørt, at arbeiðið hevur tikið sera drúgva tíð. Hvønn dag í eitt ár á tamb hevur Lars Moa arbeitt við týðingini, har tað teir góðu dagarnar eydnaðist at týða fyra síður um dagin.

– Tí hevur tað eisini givið mær eitt ótrúliga stórt nøgdsemi at blíva liðugur og síggja *U - historier om djevlskap* nú liggja her á norskum, sigur ein fegin Lars Moa, sum ikki nýtist at stúra fyri, um nakað forlag vil geva bókina út.

Idealisma er ikki nokk

Áðrenn hann fór undir at týða *Ó*, tryggjaði Lars Moa sær nevnliga ein sáttmála við eitt forlag, sum hevði játtað at geva bókina út og taka sær av marknaðarføringini. Annars hevði hann ikki torað at farið undir at týða eina so mikið sermerkta og stóra bók, viðgongur Lars Moa.

– Hinegin, so veit eg, at tað finst ein lesaraskari fyri júst hetta slagið av sera littererum og eksperimenterandi bókum. Tað ræður bara um at finna rætta forlagið, sum hevur slíkar bókur sum sítt serøki og eitt nú geva bókur sum *Ulysses* og *Don Quixote* út á norskum, greiðir norskí týðarin frá.

Sjálvur ventar Lars Moa ikki, at tað verður ein stórupplivurleiki at fáa ferð á søluna av *Ó*, sum eftir hansara tykki er ein frálík skaldsøga.

Sum heild heldur hann eisini Føroyar hava nógvar framúr góðar bókmentir at bjóða, og tí er tað eisini stórt spell, at tað so ofta eru økonomiskar orsøkir sum gera, at tær ikki verða týddar til eitt nú norskt.

– Í sambandi við týðingina av *Ó* fekk eg hálvt ára starvsløn frá Mentanargrunni Landsins umframt eina avtalu við eitt forlag. Tað mest vanliga hevur tó verið, at eg havi gjørt týðaraarbeiðið við síðuna av mínum vanliga arbeiði sum lærari og uttan at

hava nakra vissu fyri, at nakar fór at vilja geva bókina út, sigur Lars Moa og viðgongur, at hann frá byrjan hevur týtt føroyskar bókur av idealistiskum orsøkum.

Men tað kunnu føroyskir mentanarmynduleikar ikki halda á at dúva uppá, minnir hann á, og tí má føroyski týðarastuðulin raðfestast hægri.

– Altjóða metseljarar verða týddir óansæð, men ongin biður teg týða bókur úr einum lítlum landi sum Føroyum ella bjóðar tær pengar afturfyri. Har mugu føroyskir mynduleikar vísa ein serligan vilja, tí føroyskar bókmentir hava í allar mátar uppi-borið at koma út til ein størri lesaraskara, staðfestir hann.

Má ikki vera ov lokalt

Tí frøir tað eisini Lars Moa, at øll yrkingasøvnini hjá Jóanes Nielsen nú eru komin út í hansara norsku týðingum. Hartil hevur hann júst lagt seinastu hond á týðingina av leikinum »Aftan á undrið«, sum hann vónar at síggja á onkrum norskum palli skjótt.

– Um tað verður Tjóðpallurin ella ein norskur leikhópur, sum fer á pall við leikinum í Norra, veit eg ikki, men nú er møguleikin so til staðar, sigur hann.

At leikurin eisini hevur okkurt at siga eini norskari hyggjara-fjöld, ivast Lars Moa ikki í, eins og hann eisini er vísir í, at

altjóða lesararar kenna seg aftur í flestu føroyskum bókmentum.

– Føroyskar bókmentir snara kring universiell tema sum »havið, deyðan og kærleikan«, men á ein egnan føroyskan máta. Verður tað føroyska beinleiðis lokalt, ber hinegin illa til at flyta søguna yvir í eitt annað mál, minnir týðarin á.

Hetta er uttan iva eisini orsøkin til, at hansara norska týðing av leikinum »Eitur nakað land Weekend« eftir Jóanes Nielsen enn ikki hevur verið at sæð á palli, heldur hann.

– Har hava mongu tilsippingarnar til Jóanes Bóna og føroyska tjóðskaparstríðið nokk gjørt tað ov trupult at geva søguni eina breiðari appell. Um tú noyðist at verða føddur og upp-vaksin í landinum, har søgan er skrivað, fyri at skilja hana, er lítið virði í at týða hana, sigur Lars Moa og leggur afturat, at hetta sjálvandi er galdandi fyri allar bókmentir.

Higartil hava norsku týðingarnar hjá Lars Moa av føroyskum bókum selt væl í Norra – á leið líka nóg, sum lutfalsliga ókendir norskir rithøvundar selja. Sum frá líður liggur tó eisini tað virði í týðingum til eitt størri mál, at tær ofta verða lovfjølín til týðingar til uppaftur onnur mál.